

Zápisnica z rokovania Rady NCP XFEL and ERI

23.2.2026 online, 13.00 - 15.00

Prítomní: Pavol Sovák, Karel SaksI, Imrich Barák, Jaroslava Szúcssová, Dušan Chorvát, Jana Pivoňková, Peter Gömöry, Naďa Mrkývková, Andrej Herzáň

Ospravedlnení: Norbert Kučerka, Peter Oberta

Prizvaní: Jozef Bednarčík, podpredseda OV SFEL 2026

Program:

1. Informácia o priebehu DESY-XFEL UM
2. Informácia o stave prípravy SFEL 2026
3. NCP XFEL a Noc vedy, vedecká kaviareň
4. Rôzne

Rokovanie viedol predseda Rady.

Ad 1:

Predseda Rady zhrnul význam účasti slovenskej delegácie na DESY- XFEL UM v dňoch 26.1.-30.1.2026. NCP XFEL podporil účasť 14 účastníkov. Podpora bola smerovaná k zabezpečeniu aktívnej účasti členov Komisie ESFRI, Rady NCP, doktorandov, študentov pregraduálneho štúdia a vedeckých pracovníkov.

Podujatie splnilo všetky očakávania. Program mal vysokú odbornú úroveň a bol zabezpečený formou plenárnych prednášok i satelitných workshopov k špecifickým témam. Členovia Rady využili priestor k rokovaniu s manažmentom European XFEL k príprave vedeckej školy SFEL 2026. Doktorandom a študentom členovia Rady zabezpečili odbornú prehliadku areálov v DESY a v European XFEL.

Taktiež doktorandi a študenti využili posterové sekcie nielen na prezentáciu svojich výsledkov, ale aj na hľadanie kontaktov pre spoluprácu.

Na základe spätnej väzby získanej zo Správ zo ZSC možno konštatovať, že všetci účastníci vysoko ocenili prínos UM pre ich kariérny rast a poďakovali sa za podporu NCP XFEL.

Uznesenie č. 1: Rada NCP berie na vedomie informáciu o priebehu DESY-XFEL User Meetingu 2026, konštatuje, že ciele boli naplnené a považuje toto podujatie ako oprávnený predmet podpory aj v nadchádzajúcom ročníku.

Ad 2:

Predseda Rady a podpredsedovia Programového výboru podrobne informovali o záveroch rokovania Programového výboru SFEL 2026, ktorý sa uskutočnil hybridnou formou 13.2.2026. Informovali, že

k dnešnému dňu je pripravený rámcový program, dokonca už v značnej miere obsadený prednášateľmi. O aktívnu účasť prejavili záujem reprezentácie mnohých LSF, SFEL má veľmi dobré meno v odbornej komunite. Predbežne potvrdili účasť Generálny riaditeľ European XFEL Thomas Feurer a riaditelia Serguei Molodtsov i Nicole Elleuche. Utešene sa zaplňa priestor vymedzený pre sekciu synchrotrónov.

Predseda informoval, že PV schválil drobnú zmenu v názve podujatia: Škola užívateľov XFEL, synchrotrónového a neutrónového žiarenia 2026 „SFEL 2026“.

Informoval, že požiadal manažment European XFEL o podpísanie zmluvy medzi European XFEL a UPJŠ o podpore SFEL 2026 vo výške 30k€

Propagácia EST a podpora rastu komunity budúcich užívateľov EST bude podporená plenárnym blokom ale aj Satelitným mítingom “European Solar Telescope and future users from Slovakia” ako paralelná sekcia na pôde AsÚ SAV. Pre SM bude pripravená samostatná registrácia. SM sa bude konať v dňoch 1.10-2.10.2026.

Na základe jednania s KC Academia v Starej lesnej je rozpočet SFEL 2026 odhadovaný na 70k€. Z úrovne NCP je teda potrebná finančná podpora vo výške 35 k€.

Uznesenie č.2: Rada berie na vedomie informáciu o príprave SFEL 2026, konštatuje uspokojivý stav a schvaľuje príspevok do výšky 35 k€ na materiálne zabezpečenie školy z rozpočtu NCP XFEL and ERI.

Ad 3:

Predseda Rady informoval o výsledku jednania s doc. RNDr. Jánom Gálikom (NbÚ SAV), ktorý manažuje košickú vedeckú kaviareň. Máme ponuku na prezentáciu NCP XFEL a aktivít SR v LSF.

Termín kaviarne: 28.10.2026, Tabačka

Išlo by o podujatie v rámci týždňa vedy.

Po krátkej diskusii Rada poverila: P. Sováka, K. Saksla, J. Szúcsóvú k príprave formátu prezentácie.

Dušan Chorvát predstavil možnosť opätovného prezentovania NCP v Auréliu počas Noci vedy – „Nebojme sa veľkej vedy“. Rada NCP ho požiadala o predloženie scenára a formy prezentácie.

Uznesenie: č. 3:

- **Rada NCP odporúča organizáciu vedeckej kaviarne s témou účasti SR v LSF dňa 28.10.2026 v Košiciach, taktiež podporuje propagáciu LSF počas Noci vedy „Nebojme sa veľkej vedy“ v Auréliu.**
- **Rada podporuje návštevu slovenských stredoškóľákov v “XFEL school lab”. Skúsme postupne návštevu z regiónov – najprv návšteva z KSK, potom BA a BSK a napokon BBSK.**

Ad 4:

Uznesenie č. 4:

- **Rada schvaľuje finančnú podporu pre Bc. Dominiku Hrehovú pre experiment v DLS UK, 8.3-11.3.2026, očakávané náklady na celý pobyt cca 1400€**
- **Rada súhlasí s výrobou nového banneru NCP XFEL a tlačou propagačného letáka NCP XFEL**

Najbližšie rokovanie Rady sa uskutoční: 30.03.2026 o 13:00 online

Zapísali: Pavol Sovák a Jaroslava Szűcsová